

Дума про солом'яні душі

Іван Керницький

Ой, у славному-преславному городі Безухові то не яснее сонічко вставало, то не сурми-труби бойові заграли, то не хлопці-молодці, низові запорожці в похід виступали, — ой, то Голова Українського Комітету, Батько-Отаман завзятий, своїх співробітників, ясних соколів, на перше засідання скликав, наради відкривав, слово забирав і так до них промовляв:

— Ой, ви, хлопці-молодці, вірли сизокрилі, бунчукові товариші мої вірні, осавули мої смілі, і ти, Представнице Жіноцтва, вірлице срібнопера, сизогорлице ти наша, — ой, будемо ж ми, пани-браття, широко крила розправляти, до соколиного льоту злітати, в Комітеті нашому народню роботу на повний хід пускати, Безухівську Паланку нашу організувати, села-хутори просвіщати, народові нашому всіми силами пособляти та порадоньку йому давати!

Сее сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, та на ясного сокола, Організаційного Осавула, споглядає, словами до нього промовляє:

— Осавуле мій Організаційний, соколе ясний, орле сизокрилий, ой, високі ти студії заграничні маєш, на чужих языках розмовляєш, патріотичнее серце у грудях ховаєш, святою любов'ю до Неньки-України нашої гориш не згоряєш, по ночах не спиш, а все премудрії книги читаєш, про вікову трагедію українського народу гірку думу думаєш-гадаєш...

— Ой, пора ж тобі, пане-брате та до купи себе взяти, таланти свої закопані на деннее світло витягати, любов свою до України у щоденній праці виявляти, організованим життям Безухівської Паланки нашої керувати, молоді кадри вирощати, Установоньку нашу гідно назверх репрезентувати!

Сее сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, та на ясного сокола, Культурно-освітнього Осавула споглядає, словами до нього промовляє:

— Осавуле мій, Культурно-освітній, соколе ясний, орле сизокрилий, ой, високо ти Бонном віщим попід облаки думами-мріями літаєш, талан поетичний маєш, любовні й патріотичні віршики власною рукою і з власної пам'яті складаєш, порученими пакетами до всіх редакцій розсилаєш, сон із повік панам редакторам ізганяєш...

— Ой, пора ж тобі, пане-брате та із Музою розвід взяти, дорогого паперу канцелярського не псувати, над нещасними редакторами милосердя мати, ой, пора ж тобі, пане-брате, в канцелярії за бюрко сідати, пламенні реферати писати, надхненням словом народ до праці закликати, гуртки театральні, хори співальні організувати, народ наш український безупинно навчати-просвіщати!

Сее сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, на Фінансового Осавула, ясного сокола, споглядає, словами до нього промовляє:

— Осавуле мій, та й ще Фінансовий, соколе ясний, орле сизокрилий, ти в своїй лисій голові всю вищу й нижчу математику маєш, подвійну бухгалтерію знаєш, балянси

складаєш, з цифрами, немов чародій, дивні-дива виправляєш, — ой, пора ж тобі, пане-брате, нашу касоньку під опіконьку взяти, вкладки інкасувати, для бідних студентів датки збирати, українських вдів, сиріт та інвалідів запомогами допомагати!

Сее сказавши, Голова Комітету, отаман завзятий, на Представницю Жіноцтва, вірлицю срібноперу, любо споглядає, словами до неї промовляє:

— Ой, ти, Представнице Жіноцтва, гожа панно, прекрасна трояндо, всіх ти нас, добрих козаків, пишною вродою дивуєш, станом тополиним і чорними бровами, немов чарами чаруєш, самі залицяння і шепти кохання довкола себе чуєш, — ой пора ж тобі дівчино-чарівниченько та й тії романси заперестати, на ляндраси-вихиляси начхати, ой, пора ж тобі, сестрице мила, слідами Великих Українок ступати, тее славнее жіноцтво організувати, до невтомної праці для Неньки-України нашої його притягати!

Тую його мову панове осавули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця срібнопера, зачували, словами промовляли:

— Ой, не треба нам, Пане Отамане, та й двічі тее казати, як нам треба для Неньки-України нашої трудитись-працювати! Ой, будемо ж ми, Батьку-Отамане, раз на день їсти і раз на три доби спати, а всі наші сили, весь запал молодецький — Україні віддавати!

Сее панове осавули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця срібнопера казали, золоті ключі до рук брали, двері канцелярій відмикали, писальні машини з футлярів витягали, за бюрка сідали, папери розкладали і з великим завзяттям на славу Комітету і на пожиток народу українського працювати починали.

...Ой, по синьому морі та на білому камені, то не буйний орел гордо крилами махає, то Голова Комітету, отаман завзятий, по своєму кабінеті похожає, з радости руки затирає, своїх осавулів, соколів ясних, перед всім миром вихваляє, в їхньому запалі світле майбутнє українського народу нашого бистрим оком добачає...

...Ой, у славному-преславному городі Безухові то не чорная хмара небо вкрила, то не тучі громовії надтягали, то не вітри-заведії вовками-сіроманцями по ринку шугали, куряву збивали, жидівські халабуди вивертали, — ой, то пани-осавули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця яснопера, і три неділеньки не посидівши на посадах, у кабінет Голови, Отамана завзятого, один наперед одного прибігали, до неба руки здіймали та всі в один голос із посад їх позвільняти молили-благали...

А що перший, Осавул Організаційний, ясний сокіл, виступає, словами промовляє:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, гріх великий-непрощенний перед народом українським і Всесвітньою Історією маю, на нужденній посаді осавула таланти свої блискучі витрачаю, свій великий інтелект на дрібну монету міняю, про своє післанництво забуваю, на глухій, забитій дошками провінції без високої політики, як без води рибонька, а билина без сонця в'яну-ізсихаю!..

— Відпусти ж мене, Батьку-Отамане, із поля додому, ой буду ж я далі по ночах не спати, важенько зідхати, премудрії книги читати, над віковою трагедією українського

народу розмишляти, мого високого післанництва, мов ясної зіроньки з неба з тугою дождати— виглядати!

А що другий, Культурно-освітній Осаул ту ю мову зачуває, словами промовляє:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, ой, не буду ж я вам довгими промоваи голови крутити, а буду я вам просто з моста щирю правдоньку говорити! А ту ю мізерну ю посадоньку в Комітеті я тому мусів узяти, що не встиг собі іншої, кращої посадоньки розпитати-розшукати. А тепер я ту ю лепську посадоньку в цукроварні маю, та й тобі, Батьку-Отамане, і вам, панове-молодці, Товариство чесне, доземно ся кланяю. Ой, піду ж я, панове-молодці, та й ту ю солодку посадоньку обіймати, ой, буду ж я, панове-молодці, та на бороду плювати, гірку свою долю козацьку — рафінадою цукрувати!

А що третій Осаул та й ще Фінансовий, ясний сокіл, ту ю мовоньку зачуває, словами промовляє:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, ой, не сила ж моя для Неньки-України нашої трудитись-працювати, бо не сила на цій марній посадоньці кінців із кінцями пов'язати, діток моїх семеро, ясних соколят, прокормити, зодягати, до шкіл посилати. Ой, буду ж я, панове-молодці, про сімейку краще дбати — гальянтерійну крамницю відчиняти, у важкому лихолітті сам собі порадоньку давати!

А що четверта, Представниця Жіноцтва, вірлиця срібнопера ту ю їхню мову зачувала, словами промовляла:

— Прости мені, Батьку-Отамане, і ви, панове-молодці, Товариство чесне, ой, не буду ж я довше славному жіноцтву нашому проводити, а буду я, панове-молодці, за козаченька молодого, директорця золотого, заміж виходити, вірною дружиною та до віку йому служити!

Сее сказавши, Панове Осаули, соколи ясні, і Представниця Жіноцтва, вірлиця яснопера, золоті ключі на полицю клали, писальні машини у футлярі ховали, папери складали, до шухляд замикали, Батькові-Отаманові доземно ся кланяли, Установоньку покидали...

Ой, на синьому морі та на білому камені то не гордий орел сумно крилами махає, то голова Рідної Установоньки, Батько-Отаман завзятий, сам один як палець по канцеляріях походжає, білі руки ламає, чуба скубе-вириває, солом'яний запал солом'яних душ українських — по-козацьки клене-проклинає...